

Kemencesvidék

KÖZERDEKÜ FÜGGETLEN UJSÁG.

„KIS-CZELL és VIDÉKE.”

Megjelenik minden vasárnap.

„KIS-CZELL és VIDÉKE.”

Előfizetés:

8 apr. | Negyedévre . . . 2 kor. —
Zel évre . . . 4 . . . | Egyes szám ára . . . 20

Feloldó szerkesztő:

Huss Gyula

Korrekció és kiadói hivatal:

Celdömök, „Sas”-szálloda, 5-ös számú szoba. — Ide inté-
zandok a lap szellemi és anyagi részét illető mindennemű
küldemények.

Ezerhatszötven évfolyamot kezd, szerda és csütörtökön.

A magyar faj szupremációjára.

Bármint alakuljon is ki a helyzet a magyar faj szupremációját minden körülmények között meg kell ővni, fenn kell tartani és ki kell fejleszteni. Ha erről lemondunk, le kell mondanunk nemzeti fennállásunkról is. — Ezer év küzdelmét, diadalmas eredményét pusztítjuk el akkor, midőn nem törekszünk teljes erővel arra, hogy a magyar faj legyen a vezető faj Magyarországon. —

Az ezer esztendő mult beigazolja, hogy a magyar faj a vezetésre hivatott. Hivatottabb, mint bármely más faj Magyarországon. — Igazolja az ezer esztendő mult azt is, hogy mi magyarok soha nem élünk vissza hatalmunkkal, a többi fajt el nem nyomtuk, sőt magunkhoz feleltük és ha hűséges polgártársnak, jó hazafinak bizonyult, keblünkre öleljük, megosztván vele minden jogot. —

Magyarország a nemzetiségekkel szemben mindig a tökéletes türelmesség álláspontjára helyezkedett, még akkor is, midőn minden kétséget kizárólag bebizonyult, hogy valamelyik nemzetiség nem hű a magyar hazához. Ugy bánt velük, mint az anya rossz gyermekével, akit csak úgy szeret, mint a jót, mert hiszen gyermeke mind a kettő.

Régóta nem tapasztaltuk a nemzeti-ségi életnek azt az élenszégét, amelyet most. Sajnos valahányszor súlyos válságok neheztedek a hazára, a nemzetiségek része, különösen az oláhok, de néha a szerbek és a török is fenyegető formádatk életet magukról s ellenséges indulattal törtek ellenünk. Igaz, hogy hasztalan a magyarságnak csak pillanatnyilag tudtak ártani s eredményt egyáltalán soha el nem értek. Nem is fognak elérni semmit saha olyan eszközökkel, amelyekkel ártani akarnak a magyarságnak. Mert ha le nem tudtak bennünket győzni azelőtt, midőn kevesebben és gyengébbek voltunk, nem fognak tudni legyőzni bennünket most midőn többen s erőnkben inkább bízók vagyunk, mint valaha.

Hangsúlyoznunk kell ezt most, midőn a magyar lojalitás lehetővé tette, hogy egyenesen nemzetiségi programmal általános agitáció legyen Magyarországon. A gyülekezést és a sajtó szabadságot megadjuk a nemzetiségeknek, mert ők épen olyan részét képezik a lakoságnak, mint a magyar. De abban a pillanatban, midőn támadólag, tagadólag, vagy éppen ellenségesen lépnek fel velünk szemben, megfogják érezni, a nemzetiségek a magyar törvény teljes szigorát. Mi rendet fogunk tudni teremteni a mi országunkban. Soha

még a törvény teljes szigorával nem lépünk fel nemzetiségekkel szemben, de ha szükségét látjuk, nem fogunk habozni s ahol nem győzhetünk szavakkal, később lépünk drasztikusabb eszközökkel.

Föltétlen joga van minden nemzetiségnek ahhoz, hogy nyelvet művelje, nemcsak otthonában, de még az állam által fenntartott vagy általa támogatott iskolában is. Viszont azonban föltétlen joggal követelheti meg minden nemzetiségi polgártól az állam, hogy hivatalos nyelvet az iskolában oly mértékben tanítsák, hogy azt meg is tanulják. Kell egy egységes nyelvet terjeszteni Magyarországon, amelyet minden állampolgár értsen s ez a nyelv természetes nem lehet más, mint magyar. Nemesak történelmi múltjánál s a magyar faj szupremációjánál fogva, hanem azért is, mert ez a nyelv — a németet kivéve — a legkíméltebb s a legtökéletesebb az országban beszélt nyelvek között, továbbá azért is, mert Magyarországon 19 millió lakósa közül tizennégy és fél millió beszél magyarul, míg románul két és háromnegyed millió, tótul másfél millió ember tud.

Megtűrünk és méltányolunk minden olyan nemzetiségi aspirációt, amely az államfenntartó magyar faj s az állam érdekében nem ütközik. Amíg a nemzetiségek a hazafiasságnak, magyar állampolgárságnak

TARCA.

Születésnapi ajándékok.

— Irta: ELVIRA. —

Künn zuhog az éai eső; a szobában a szíri-
kület homályos fenyő, bárha még alig öt óra.

Előttöm egy csomag színes himző pamut,
amellyel még néhány virágot akartam selyemre
hímezni, mielőtt beáll az est.

De nem! Elég volt mára a munka. Az es-
tét ismerős család körében akarom tölteni, vig
csövegessel. Hiszen ma van a születésnapom s
moha rokonaim körül senkiem lakik itt, a város-
ban mégis szórakozást akarok lelteni. Nyájás em-
berék, vig kedélyű gyermekek után vágyódom.
Mintha a sarokban álló esernyőm is helyes-
sleg bűlntana.

Igaz is! Most jut eszembe, hogy amikor
szívesen odahaza időztem, mamám és testvéreim

előtt annak a kívánságnak adtam kifejezést, barha
csinos új esernyőm volna.

Ha most egyikőnk emlékeznék e kívánsá-
gomra és esernyőt küldene? S én csak e héten
vásároltam egyet! Ime fogantyújának sárkányfejé
kárörvendésesen rém vigyorog, mintha mondani
akarná: „Miért nem írtad meg, hogy megvettél?”

Kopogtatnak . . . Tessék! . . . A levél-
hordó lép be, postai értesítéseket hoz . . . Ma-
mától . . . Ahá, ez a születésnapi ajándék! Kató,
siessen a postára s hozza el a csomagot! . . . Az
isten szerelméért! Meddig tart, míg ez a leány
leveti a papucsait és felveszi a cipőit! Mily lom-
hán vándorog le a lépcsőkön . . . Most a ház-
mesternével fecseg . . . Már félórája, hogy elment.
Régem itt lehetne már . . . Végre megjön . . .
Milyen hosszukás csomagot hoz . . . Ugyan mi
lehet benne? Hol az olló? . . . Valóban, most
nem volna túrcimem a spárgát lassan felbontani.
Néhány merész vágás, a doboz feltárol s látha-
tóvá válik egy hosszú, selyempapírosba göngyölt
tárgy s egy levél.

Előbb el kell olvasnom a kedves levelet.

Mama kezeirása. Amit csak egy gyengéd anyai
szív kívánhat, mind kimosolyog a drága sorokból.
Autant azt írja mama többi közt, hogy szívesen
fogadjam az „esernyőt”, melyet azért küld, hogy
mivel már beállt az esős időjárás most hasznát
vehetem.

A csomagban néhány kisebb tárgy volt,
amiket nővéreim küldtek, meg az elmaradhatat-
sütemény, melyet senki oly jól készíteni nem tud,
mint édes anyám . . . S milyen remek esernő . . .
Szegény mama! . . . Mennyire takarékoskodhatott
basztartási pénzével, hogy ilyen értékes esernyőt
küldhessen nekem s énnekem — nem volt rá
szükségem.

S ennek csak magam vagyok az oka.
Kopogtatnak . . . Tessék! . . . Megint a
levélhordó . . . A délutáni vonattal három csomag
érkezett számomra.

— Kató, fusson megint a postára s hozza
el a küldeményeket.

Egy csomagot Terka néni küld, a másik
Károly bátyámtól, a harmadik édesanyától, Ottó-
tól való! . . . A kedves fiúk! Nem feledkeztek meg

Sirolin

Hasznos az égvágy és a testhely, megpa-

**üdöbetegek, hurutok, száma-
köhögés, skrofulozis, influenza**

és orvos által szponzorálták.

Miért? Értékellen utánzókat is kínálnak, kérjen mindenképp

„Roche” eredeti csomagolását.

F. Ha . . . La Roche & Co. Basel (Sri)

„Roche”

tömeges keretét át nem lépik, szabad mind azt tenniük és senki az ő dolgaikba beavatkozni nem fog. De amikor e határt át lépik, legyenek elkészülve arra, hogy minden törvényes eszközzel lelesznek törve a törvénytelen eszközök, a magyar faj szupremációjának ártó mozgalmak.

Schol a világon nemzetiségek nem élvezik azt a szabadságot, ezt a nemzetiségi életet, amelyet nálunk. S éppen ennek a nagy szabadságnak a magyar faj türelmeségének tudható be, hogy jönnek idők, melyekben akadnak hálátlan nemzetiségek melyek vérszemet kapnak s ellenségekként mutatkoznak be nekünk s ellenségünkkel cimborálnak. Nem okulnak a múltból, amely azt bizonyítja, hogy ellenségünkkel való cimborálás csak úgy ártott a nemzetiségeknek, mint a magyaroknak.

Akármit van és lesz is azonban, mindegy, hogy a magyar faj szupremációja elleni küzdelem hasztalan munka, és aki e küzdelmet felveszi, megindítja, az lakolni is fog.

A beteg emberiség.

Lehetetlen, hogy meg ne borzadjon az ember azokon a statisztikai kimutatásokon, a melyeket egészségügyi lapok közölnek olykor, a beteg emberiségről. A kórházak valósággal zsufoltak. Budapestben valósággal törni kell magát a beteg embernek jogáért, hogy felvegyék, valósággal könyörgővé kell oda kiáltani a mentő társadalomnak:

Társadalom! én is élni akarok, kérek téged ne öl meg!

A tuberkulózis osztályon minden ágyon fekszik egy beteg. Annnyira tele van, mint egy forgalmas kocsmá. A kettő között összefüggés is van. A míg százával járnak fogyasztani az alkoholt: a kórházban sem lehet könnyű szerrel helyet kapni.

A női osztályok is szerfelett tulzsufoltak. A nők fele lábón jár, de hány beteg van ezek között, a kik a mellett, hogy

szervenek még anyai szerepüket is betöltik, sok gyötördéssel sok panaszkodással. Fizikai lehetlenség, hogy beteg fának egészségre gyümölcse legyen, a jövő emberi generáció erős testalkattal induljon az élet harcának.

De nem csak a beteg szülők szaporítják a testi degenerációt, hozzá járul ehhez a szellemi túlterhelés is, a mi szociálpolitikai szempontból a legképtelenebb gazdasági rendszer az államiélet fenntartásában.

Figyeljük csak meg az iskolai túlterhelést. A prelegáló tanár meg se gondolja, hogy a mikor ő trigonometriai tételeket vezet le, hogy előadásainak felfogásához egyforma méretű agyak kelljenek s a míg az uszonnára is caviárt, szardíniát és sok más zömlőt falatozhat a gazdag emberfia addig a szegény ember gyereke silány, sovány koszon tengődik heteken át. Micsoda szellemi produkció kell ahhoz, hogy az a szegény fia annyit latin leckét annyit matematikai képet véssen a fejébe!

mondanát: hogy a ki nem bírja ki azt a szellemi terhelést, az csirizestál s szuszter inasnak. A csirizestál nehéz. Van elég gazdag fia, tanulnak azok igen ám, de a gazdag fiúnak is megvan a maga szellemi fortirái.

A gazdag fiúk nemcsak logritmusokkal és pszichológiával foglalkoznak, hanem szabad óráikban franciát, angolt tanulnak, naponta 2—3 órát zenélnek, úgy, hogy egy ifjú ember napi 10—15 órát tölt örökös szellemi munkában.

Innen van, hogy a hussal-borral táplálkozó gazdag tanuló között is igen sok a rossz tanuló: mert a túlságos szellemi foglalkoztatás megtámadja az idegrendszert és ez nem képes a nagy reagáló erőnek ellenállani.

Mind ezek előidéznek az idegességet. Eszram Isten, hány idegbeteg ember van a kórházokban és sanatóriumokban. A legtöbb idegbeteg a szellemi megerőltetés viszi a kórházakba, sokszor ez teríti le a boncoló asztalra.

Persze, a tanulóitól megcsömörített ifjuság mihelyt a tanulást megszabadult, siet kiaknázni öröm forrásait. Ez is hány beteget ad a kórházaknak.

rólam. És terka néni! Nem emlékszem, hogy évek óta valamit ajándékozott volna nekem.

Küti megjött és elhozta a csomagokat, melyek alakja annyira hasonlított mama csomagjához. Szívem hangosan dobogott. Nem, nem! Lehetetlen, hogy mindnyájan ugyanazt gondolták. Lássuk csak!

Legelőször, mint legritkább jelenség, Terka néni csomagja lesz kibontva. Ep oly titokzatos, hosszukás tárgy, — fent egy levél.

»Kedves hugom!
Mint hogy nyáron említettél, hogy új esernyőt kívánsz magadnak, imé, küldök egyet. Persze, az esernyő nem selyemből való, ha azonban megütöm a főnyereményt, úgy értékebb ajándékkal foglak meglepni. Fogadd szerencsekívánataimat születésnapodra.
Terka

Terka néni ugyanis legifjálabb korunktól fogva mindent, amit nekünk ígér, a főnyereménytől teszi függővé. Kissé féltéken a húradik o magához nyulam; ez Karoly bátyámtól, a nevétől jött. Tartalma egy hosszukás, selyempapírosba göngyölt tárgy, a levél így hangzik:

»Kedves Elvira!
Szívesen lepnék meg valamivel, ami nagy örömet szerezne neked. Mint hogy mi, férfiak azonban nem mindig találjuk el a hölgyek ízlését, felkértem a városba menő nevelő kisasszonyt, hogy vegyen számodra egy csinos esernyőt, mert emlékszem, hogy kívántál egyet magadnak. Fogadd stb. stb.
Itt újabb szerencsekívánatok következtek.

Örültem ugyan a levélnek, de mégis kissé bosszankodtam a küdemény miatt.

Most a négyedik csomag kerül sorra. Ezt a mindig vigkedve O tő öcsém küldi. Minthogy már eleve meg voltam győződve, hogy esernyő van benne, a levélhez nyultam, mely a n ki sajtóságos lakonikus módorán így hangzott:

»Kedves nővérem!
Nyáron megígértam va mennyi ökönek, hogy születésnapjaitokra egyenkint meg foglak lepni benneteket, minthogy most már keressék a jóid teinát kivételül ajándékomat, amely na nem is értékévé, legalább hosszával kitűnik. Kellemes szórakozást kíván felolvasásokra ti. tő, őszinten szerető öcséd O tő.

Mindig a régi! Jókévdő jószívű, pontos levélírásban, de lehetőleg lakonikus. Különös érzés fogott el. A halálly sok szeretetért és figyelemért ellenkezett a bosnyák, hogy egyforma ajándékokat kaptam.

Mit csináljak öt esernyővel?
Bízart rendezek be velők? Melyiket adjam el? Hason mind egyik oly kedves és értékes nekem. Tehát csak a sárkányt: új fogom c'adni, amit magam vettem.

Amikor tehát az összes ajándékozni vágyó barátaimat és barátnőimet értesítem, hogy van már esernyőm, — egyszerűen kérdem: bátorodom?

— Hölgyeim, kinek van szüksége sárkányfejú esernyőre?

Még a falusinép egészsége mondható ideálisnak. Bár a rossz gazdasági esztendő az egészségre is káros hatással vannak és az alkohol fogyasztása itt is rémesen pusztít és gyilkol.

A jobbák kötelessége, hogy a nepet kiragadjuk a romlásból. Mentől több agitáció, annál több siker.

A kivándorló országban súlyos feladat hogy az itthon maradt nép egészségét ápoljuk, mert a magyar nemzet diesőségben csak akkor növekedik, ha minden embernek különb fia lesz mint az apja volt.

Tükör.

Ur és inas bünpore.

A múlt évi szeptember hó 30-án Sibrik Kálmán szarvaskendi földbirtokos Gyula nevű inasát arcul ütötte azért, mert ez állítólag vele szemben tiszteletlenül viselkedett s nem is köszöntötte volna őt reggel. Az inas az arcúttéréssel válaszolt urának, hogy hozzávágta a petróleumlámpát. Sibrik erre revolvert rantott elő zsebéből s az inas lábán meglötte.

A múlt héten tárgyalta a szombathelyi törvényszék s megállapította, hogy Sibrik tettét felháborodásban beszámíthatlan állapotban követte el s ezért őt a vád alól felmentette. Az inas büntetést pedig vétségé minősítette a törvényszék s elítélte 2 hónapi fogházbüntetésre.

Hat boesánatot kérünk, ez az ítélet nagyon saánti s a nép körében azt a hiedelmet fogja kelteni, hogy a nagy uraknak minden szabad. Vajjon ki hiszi el, vagy ki állíthatja az ellenkezőt az inasról, hogy tettét ő is nem-e beszámíthatlan állapotban, felháborodottságában követte el? És mégis csak furcsa logika, hogy egy petróleum-lámpa odadobásáért, melyet talán nem is lehetne halált okozni, 2 hónopi fogság jár; míg egy revolverlövésért, mely halált is okozhatott volna, de amely felháborodás következtében beszámíthatlan (?) állapotban lövött ki, felmentés jár. Bizony-bizony mégis csak jó, hogy az igazság Istennője, Justice a asszony bekötött szemmel jár.

UJDONSAGOK

— Március 15. A sajtószabadság 58-ik évforduló ünnepét, március 15-ikét jarásunk területén számos községben méltóan a nagy naphoz ünnepelték meg. Ünnepeket rendeztek: János-házán, Bobán, Simonyiban, O, Asszonyfán, Csongén, — Nemesmagasiban, — Szergyányben. — Szinte resteljük megírni, hogy a járás székhelyén, Celdőmölökön nem ünnepelték meg a szabadság ünnepének évfordulóját napjat. Hát biz ez sehogy se valik dicéretünkre. Egy-két nemzeti lobogó mutatta csak nálunk, hogy ma országsszerte ünnep van. Különben általános mélyeségek hallgatásba merült mindenki. — Az ilyen hazafias ünnepek

szervezésénél a szellemi igazságosság vezetésége is mély álomba merült a szabadság ünnepén, pedig hát legelőszörban csak az egyletnek lett volna erkölcsi kötelessége a hazafias ünnepek rendezését a kezébe venni és az eszmét terjesztetni. Bizony szomorú, peshed állapotra mutat az hogy Celdőmölökön egyetlen hazafias ünnepejt sem lehet rendezni. Itt emlitjük meg a polgári Olvasóegyletnek azt a hazafias ténjét, hogy csütörtökön délelőtt a reggeli órákban az egylet nevében négy tagja által koszorút helyezett el a celdőmölöki

ben pihenő Virágalmi Ferenc 48/49-iki költőnek és honvéd századosnak sírjára. — Minden este ig dolog volt az egylettől, hogy nem felejtkezett el Virágalmi sírhalmáról. De hát t Olvasóegylet! tessék a hazafias ünnepek rendezésére a jövőben nagyobb gondot fordítani.

— **Körjegyző választás.** A hosszabb idő óta üresedésben levő kisköcski körjegyzői állásra a celldömölki főszolgabírói hivatal pályázatot hirdet. A pályázati hirdetmény szerint a választás e hó 31-én délután 3 órakor lesz Kisköcskben a község házában Takách Márton tb. főszolgabíró vezetésével. Ugy vagyunk értesülve, hogy a kisköcski körjegyzői körzethez tartozó községek kimondották, hogy csakis járásbeli pályázók közül fognak választani. Mint halljuk a járás területéről pályázni szándékoznak: Soós Ede, Halász Jenő, Jánossa Gyula s a jelenlegi kisköcski helyettes jegyző, Batricsányi. Mint velünk közli, a kisköcski körjegyzői körzetben máris nagy pártja van Soós Ede okleveles jegyzőnek, ki ez idő szerint a celldömölki vidéki körjegyzői irodában Sokorai Elek széles körben ismert jegyző mellett dolgozik. Soós öt év óta van a celli járásban mint jegyző alkalmazva. Derék, szorgalmas, szakképzett, köztelenségű, józan ember, akiben megválasztása esetén

helyiségbe számtalanon idegenkednek menni s az üdvös megoldás a két testületnek az egyesítése csak akkor vihető keresztül, ha az olvasó egylet mostani helyiségéből távozik s máshova költözködik. — Ezzel a körülményről számolniuk kell a vezetőknek mind a két testületnél.

— **A gazdik érdekében** hasznos újítást tervez Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedő cég Budapesten. Ugyanis a gazdák ezideig teljes megnyvással szerezték be gazdasági magcsüszkeiket oly üzletekben, ahol Mauthner féle konyhakerti és virágmagvakat árúsítanak, abban a hiszemben, hogy ott a gazdasági magvak is a Mauthner-cégtől valók Sajnos, ez nincs mindenütt így, aminek következtében bizony sok oly gazdasági magot vétetnek meg a gazdákkal, amelyek sohasem kerültek ki Mauthner raktárából. Amint értesülünk a gazdik érdekeinek megvédésére és a cég jó hírnevének érdekében is a Mauthner-cég a közönséggel rövidesen ismertetni fogja, mindazon vidéki kereskedők és szövetkezetek névsorát, amelyeknél a cég gazdasági magvakat kaphatók. — Addig is ajánlatos a vásárlásnál a beszerzési forrás felől meggyőződést szerezni.

— **Egyházkerületi közgyűlés** A Dunántúli ev. ref. egyházkerület folyó évi tavaszi gyűlése az elsőnek április hó 20-ikára Székesfehérvárra hívta össze.

— **„Magyar Védő Egyesület”** alakult a múlt héten Szombathelyen, mely a magyar ipartermékek pártolását tűzte ki célul. Az egyesület elnökül Herényi Góthárd Sándort választották meg.

— **A pusztító betegségek elleni harcban** a világ legkiválóbb orvosai egyesülnek. E betegségek legborzasztóbbika az Epilepsia (Nyavalyatorés). E bolyban szenvedőknek vizsgálni hat azon értesülésünk, mely szerint egy magyar orvos e betegség ellen új és hatékony gyógyító módszert talált fel, amellyel már a külföldön is feltűnést keltett. Ez orvos dr. Szabó B. Sándor Budapest, V. Alkotmány u. 5. ki készséggel nyújt felvilágosítást mind azoknak, kik gyógyító módszere s gyógyítást a súlyos bajtól szabadulni óhajtanak.

— **Képviselőtestületi gyűlés.** C. Ildömölki nagyközség-képviselőtestülete pénteken az iskola-épület tanácstermében gyűlést tartott. Szóba kerültek az újonnan vásárolt városháza kifizetésére néve beérkezett ajánlatok. Erre nézve a képviselőtestület a bíró és jegyző megbízta, hogy szóbelileg érintkezzenek az illető takarékpénztárakkal és javaslatukat 14 nap alatt terjesszék be. Az új városházán leendő átalakításokkal az ajánlatok közül a képviselőtestület Gróf Károlyt bízta meg. A bolti felszerelések tárgyában a képviselőtest. a községi előjárásról bízta meg a felszerelések megvételével. Végül az 1905. évi számadások megvizsgálása után a gyűlés véget ért.

— **Iskolaszéki gyűlés.** A celldömölki rómkath. iskolaszék ma' szombaton gyűlést tartott, melyen a beteg Hettlinger József tanítónak helyettesítéről tanácsotkaptak. Az iskolaszék megbízta plébános-elnököt, hogy a helyettesről gondoskodjék. Mint értesülünk, a helyettes a napokban meg is fog érkezni.

— **Kereskedők és dohányárosok** figyelmébe. A Nagypénteki Reformatus Társaság 1. koronás sorsjegyei bizományban is kaphatók a társaság irodájában Budapest, IX. Ferenc-kört 96 szám alatt a szokásos elarusítói százalékkal mellett.

— **Gazdák figyelmébe.** A törvény szerint lóheré és lucerna magvakat, ha azok nem aranymentésűk, foglalkozni lehet a magvakat a helyiségük mellett ültetni. Így tehát a termelők vetőmagjaikat csakis öltömmel lezártszákban vihetik piacra. Ez öltömmel a magyaróvári m. kir. magvizsgáló állomás alkalmazza a zsákokra, a hova a mag megvizsgálás végéig bekulandó; kereskedőknek azonban előzetes vizsgálat nélkül is eladható.

IRODALOM.

Magyar vértanúk.

— Irt. PALÁSTHY MARCELL —

A száz hársfa alól, ahol dicsőséges jövendőt álmodta a magyar nemzetnek a nagy fejedelm, régen szállt világgá a híres riadó szó, amely igazságos, keserű panaszát a szavakkal kezdte:

Recrudescunt vulnere . . .

A mai komor napokban a régi igazság keserű erejével két életre a panasz: Felszakadoznak a mi régi seibeink . . . Felszakadoznak s amíg a magyar szívek szorongva gondolnak arra, mit hoz a jövőndő, a csüggedő lelkek visszamenekülnek a múlt emlékeihez, a dicsőséges, véres emlékekhez, a magyarság erejének ősforrásához, amelyből a birodalom csodátevő vizét innia de jól esik a csüggedt lelkeknek.

Igy támadt fel új erővel a nemzeti hagyományok kultusza, amely napról-napra gyarapodik, tanúságot téve arról, hogy a magyar nemzet új Antheus módjára a küzdésben földre sülve újra és újra és újra erőt kap nemzeti multjának teremő anyaföldjéről.

Ennek a hatalmas nemzeti reneszánsznak meghódol a színpad magyar darabokkal hódolhatja meg a közönséget.

Kuruc Feje Dávid, [vitéz, Gül baba, Az cinémit harangok, a Zéta, a Helyre asszony egy-egy lejtéte ennek a reneszánsznak. — Nem véletlen a magyar levegőjű darabok következetes sikere, hiába állítanak a spekticizmus. A színpad a közönség izlésének tükré és ha a színészek egyre-másra adják elő a hazafias irányzatú, a magyar levegőjű darabokat, az eszálhatatlan je e annak, hogy a magyar közönség ezeket a darabokat követeli.

Szögezzük ezt le, mint a komor idők reményét keltő szímpomaját.

Ennek az új életre kelő nemzeti kozszel-szellemnek nyit. értékes, igen érdekes irodalmi ajándékot nyújt az eleven tollan. éles megfigyelésű és nagy tudású publi cista, dr. Kacsiány Géza, aki Magyar Vértanúk című könyvet tette le a magyar olvasóközönség asztalára.

Kétszeres értékű és kettős jelentőségű ez a disznó Egyrészt teljes világosságot nyújt a világiosi fgyverletétel után kezdődő véres, sötét tragédiák komor homályába. másfelől pedig a nemzeti kegyelet pantheonjának, az 1848-as ereklje-muzeumnak új útját s szolgálja. A díszmunka kiadója, Vass József ugyanis az album alakú díszes vászonkötésű remek könyv tisztá jövedelmét az ereklje-muzeumnak fontartásárs ajánlotta fel.

A megrázóan érdekes és művészi tollal írt kötet a magyar vértanúk százainak tragédiájával ismert meg. Sorra vonulnak fel a fekete sorokban a nemzet vértanúinak szájai, akiknek eddig nevét nem ismertük. Az aradi és pozsonyi tízezhárom dicsőséges martírumát aprólékos részletességgel írja le az illusztrir szerző, aki a forrásmunkák, — egykori feljegyzések és szemtanúk előadásából szűrte le a magyar kálvária ez igaz történetét. — Azután sorra kerül az erdélyi és bácskai vérfürdők leírása, az aradi, kufsteinai és olmuici várfogyók életének, keserves szenvedéseinek története.

A mindvégig érdekes művet a szines és fekete nyomású műlapoknak az erekljék reprodukcióinak, facsimiléknek egész garmadája díszíti, megkettőztetve a díszmunka értékét.

Ezrével és ezrével kapkodja a., magyar közönség a véres nagyidők e nagyrétkü dokumentumát, amelyhez hasonló magyar könyvek még nincs könyves polcunknak. — A gyönyörű díszmunkát épp amiat adhatja kiadója 6 koroná és 80 fillérről, mert a megrendelések áradása sok ezer példány nyomtatását tette lehetővé.

Ez az a munka, amely valóságára váltja a könyvinkinálta avult frázisát. Ez a könyv a felelevenített nemzeti szellem erejének szárnyán diadalmosan árasztja majd el a magyar földet s rövid időn valóban nem lesz magyar család, amelynek könyves asztaláról hiányoznék Kacsiány Géza nagyrétkü könyve.

— Est-e remek munkát. den könyvszerető magyar embernek, könyvtára részére nemesebb, szebb díszet keressve sem talál az újabb irodalom termékeiben.

köcski körjegyzői körzet pedig egy megbízható jegyzőt nyer. — Helyénvalónak találunk, ha a felsőbb hatóság méltányolná Soós Ede szakképzettségét és a járásban eltöltött működését s a községek figyelmébe ajánlani, mint olyant, aki érdemet szerzett a bizalomra, hogy önálló jegyzőnek megválasszák. Soós Ede előbb püspöci körjegyzőségénél, körülbelül 2 év óta Sokorai Elek körjegyző, mint főnök mellett a celldömölki vidéki körjegyzőségénél dolgozik. — Ugy szakképzettsége, mint szorgalma s pontossága által teljes bizalmát bírja jelenlegi főnökének. Sokorai Elek körjegyzőnek, kiről vármegyeszerfe tudva van, hogy szigorú, pontos, rendszerező ember s mintaképe a pontos hivatalnokoknak, aki egy pillanattig sem törne meg irodájában olyan embert, aki nem az ő kivánságának megfelelőleg viselkednek s végeznék kötelességét. Ha a kisköcski körjegyzőséghez tartozó községek választó polgárai nem az ily esetekben szokásos sógorságot és komaságot tekintik, hanem mindenekelőtt az érdemet és a rátermettséget, akkor mi minden érdek nélkül hátrán merjük figyelmükbe ajánlani Soós Ede celldömölki vidéki jegyzőt. akiknek megválasztásával csak nyerni fognak.

— **Százhat éves ember.** A Sárvár melletti Péntekfaluban, a napokban érte meg Horváth István születésének 106 ik évfordulóját. A nagy kort ért öreg ember évek hosszú során át jó egészséggel örövendett, most azonban betegeskedik.

— **Elnyerték a pénzt.** A múlt vasárnap este, egy vidéki utazó parasztsuhanc, a vasútállomás harmadosztályú éttermében huszonegyesztől össze az öreg celli házoldi zsidóval, akit a népnyelevén „Kampesz”-nek hívnak, mely nevet az öreg hazaló néhai Páfi Franciöl örökölte Kampesz bácsinak kedvezett a szerencse, s hazatérve elnyerték a pénzt. — A szerencse, aki azután nem tudott elutazni Budapestre, hová menni szándékozott. Keserves könyhulatasok között panaszolta el sokaknak az ötöt ért nagy szerencséséget s a jószívűek adtak neki pénzt össze, hogy elutazhasson.

— **A Dalkör és a polgári olvasó egylet** egyesülése már rég óta foglalkoztatja az illetékes köröket, mindazonáltal máig sem sikerült e két testületnek egyesítése. Az olvasókör választmánya hétlón tartott ülésén újból foglalkozott az egyesítés tervével, azonban dülőre nem jutott az

bálysáiban foglalt ama rendelkezést. Kifogásosok, amely a dalkör tagjainak, semmi jogot sem bíztoait az olvasóegyletben, ha csak a dalkörök s nem egyuttal az olvasókörök is tagjai. Mind ezekhez mi még hozzátesszük azt a városszerterjesztett hírt, hogy az olvasóegylet mostani

— **Körjegyző választás.** A hosszabb idő óta üresedésben levő kisköcsöki körjegyzői állásra a celldömölki főszolgabíró hivatal pályázatot hirdet. A pályázati beademény szerint a választás e hó 31-én délután 3 órakor lesz Kisköcsön a községháznál Takách Márton tb. főszolgabíró vezetése mellett. Ugy vagyunk értesítve, hogy a kisköcsöki körjegyzői körzethez tartozó községek kimondották, hogy csakis járásbeli pályázók közül fognak választani. Mint halljuk a járás területéről pályázni szándékoznak: Soós Ede, Halász Jenő, Jánossa Gyula s a jelenlegi kisköcsöki helyettes jegyző, Bisztricsányi. Mint velünk közlik, a kisköcsöki körjegyzői körzetben máris nagy pártja van *Soós Ede* okleveles jegyzőnek, ki ez időszert a celldömölkvidéki körjegyzői működésben Sokorai Elek széles körben ismert jegyző mellett dolgozik. Soósöt év óta van a celli járásban mint szegzői alkalmazva. Derék, szorgalmas, szakképzett, kötelességtudó, józan ember, akiben megvalósztatása esetén a jegyzői kar egy derék kollegát, a kisköcsöki körjegyzői körzetéig egy megválasztott jegyzőt nyer. — Helyénvátónak találunk, ha a felsőbb hatóság méltányolná Soós Ede szakképzettségét és a járásban eltöltött működését s a községek ügyelmébe ajánlani, mint olyant, aki érdemet szerzett a bizalomra, hogy önálló jegyzőnek megválasszák. Soós Ede előbb a pápói körjegyzőségénél, körülbelül 2 év óta Sokorai Elek körjegyző, mint főnök mellett a celldömölkvidéki körjegyzőségénél dolgozik. — Ugy szakképzettsége, mint szorgalma s pontossága által teljes bizalmat bírja jelenlegi főnökének. Sokorai Elek körjegyzőnek, kiről vármegyeszerte tudva van, hogy szigorú, pontos, rendszertudó ember s mintaképe a pontos hivatalnokoknak, aki egy pillanattal sem térne meg irodájában olyan embert, aki nem az ő kívánságának megfelelőleg viselkedne s végezne kötelességét. Ha a kisköcsöki körjegyzőséghez tartozó községek választó polgárai nem az ily esetekben szokásos sógorságot és komaságot tekintik, hanem mindenekelőtt az *erdmélet és a rátermettséget*, akkor mi minden érdek nélkül bátran merjük figyelmükbe ajánlani Soós Ede celldömölkvidéki jegyzőt, akitnek megválasztásával csak nyerni fognak.

— **Százhat éves ember.** A Sárvár melletti Péntekfaluban, a napokban érte meg Horváth István születésének 106 ik évfordulóját. A nagy kort ért öreg ember évek hosszú során át jó egészségnek örvendett, most azonban betegkedik.

— **Elnyerték a pénzt.** A múlt vasárnap este, egy vidéki átutazó parasztsuhanc, a vasútállomás harmadosztályú éttermében huszonegyezni ült össze az öreg celli házáló zsidóval, akit a népnyelvén „Kampesz”-nek hívnak, mely nevet az öreg hazaló néhai Páfi Franciól örökölte. Kampesz bácsinak kedvezett a szerencse, s hamarosan elnyerte partnerének 12 korona pénzt, aki a tőle tudott elutazni Budapestre, hová menni szándékozott. Késerves könyhulátások között panaszbólta el sokának az ötletét nagy szerencsétlenséget s a jószívek adtak neki pénzt össze, hogy elutazhasson.

— **A Dalkör és a polgári olvasó egyesület** ma rég óta foglalkoztatja az illetékes köröket, mindazonáltal máig sem sikerült e két testületnek egyesítése. Az olvasókör választmányja hétfőn tartott ülésén újból foglalkozott az egyesítés tervével, azonban dülőre nem jutott az ügy. A dalkör tagjai, az olvasó egyesület alapszabályiban foglalt ama rendelkezést kifogásolják, amely a dalkör tagjainak, semmi jogot sem biztosít az olvasóegyletben, ha csak a dalkörnek s nem egyuttal az olvasókörnek is tagjai. Mind ezekhez mi még hozzáteszük azt a varrossert terjesztett hírt, hogy az olvasóegylet mostani

helyiségébe száltalannal idegenkednek menni s az údvös megoadás a két testületnek az egyesítése csak akkor viheto keresztül, ha az olvasó egyeslet mostani helyiségéből távozik s máshova költözködik. — Ezzel a körülménnyel számolniok kell a vezetőknek mind a két testületnél.

— **A gazdik érdekében** hasznos ujjtást tervez Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedő cég Budapestben. Ugyanis a gazdák ezideig teljes megnyugvással szerették be gazdasági magszükségleteiket oly üzletekben, ahol Mauthner féle konyhakerti és virágmagvakat árusítanak, abban a hiszemben, hogy ott a gazdasági magvak is a Mauthner-cégtől valók. Sajnos, ez nincs mindenütt így, aminek következtében bizony sok oly gazdasági magot vettek meg a gazdikkal, amelyek sohasem kerültek ki Mauthner raktárából. Amint értesülünk a gazdik érdekeinek megvédésére és a cég jó hírnevének érdekében is a Mauthner-cég a közönséggel rövidesen ismertetni fogja mindazon vidéki kereskedők és szövetkezetek névsorát, amelyeknél a cég gazdasági magvái kaphatók. — Addig is ajánlatos a vásárlásnál a **beszerzési forrásról** meggyőződést szerezni.

ev. ref. egyházkerület folyó évi tavaszi gyűlését az elnökség április hó 20 ikára Székesfehérvárra hívta össze.

— **„Manyar Vadó Egyesület”** alakult a múlt héten Szombathelyen, mely a magyar ipartermekék pártolását tűzte ki célul. Az egyesület elnökéül Herényi Góthárd Sándort választották meg.

A pusztító betegségek elleni harcban a világ egyik legkiválóbb orvosai egyesülnek. E betegségek legborzasztóbbika az Epilepsia (Nyavalyatorés). E bajban szenvedőknek vigaszul szolgálhat azon értesülésünk mely szerint egy magyar orvos e betegség ellen új és hatékony gyógyító módszert talált fel, amelyvel már a külföldön is feltűnést keltett. Ez orvos dr. Szabó B Sándor Budapest, V. Alkotmány u. 5, ki készséggel nyújt felvilágosítást mindeneknek, kik gyógyító módszere segítségével e súlyos bajtól szabadulni óhajtanak.

— **Képviselőtestületi gyűlés.** C lldömölki nagyközség képviselőtestülete pénteken az iskolaépület tanácstermében gyűlést tartott. Szóba kerültek az újonnan vásárolt városháza kifizetésére néve beérkezett ajánlatok. Erre nézve a képviselőtestület a bírót és jegyzőt megbizta, hogy szóbelileg érintkezzenek az illető takarékpénztárakkal és javaslatukat 14 nap alatt terjesszék be. Az új városházán leendő átalakításokkal az ajánlkozók közül a képviselőtestület Gróf Károlyt bizta meg. A bolti felszerelések tárgyában a képviselőtest. a közösi előjáróságot bizta meg a felszerelések megvételével. Végül az 1905. évi számadások megvizsgálása után a gyűlés véget ért.

— **Iskolaszéki gyűlés.** A celldömölki rómi. kath. iskolaszék múlt szombaton gyűlést tartott, melyen a beteg Hettlinger József tanítónak helyettesítéről tanácskoztak. Az iskolaszék megbizta plébános-elnököt, hogy a helyettesről gondoskodjék. Mint értesülünk, a helyettes a napokban meg is fog érkezni.

— **Kereskedők és dohányárosok figyelmébe.** A Nagypénteki Reformatus Társaság I. koronas sorsjegyei bizományban is kaphatók a társaság irodájában Budapest, IX. Ferenc-körut 36 szám alatt a szokásos clarusitói százalék mellett.

— **Gazdik figyelmébe.** A törvény szerint lőhere kimentések foralomba hozni pénzbírság terhe mellett tilos. Így tehát a termelők vetőmagjaikat csakis díjmentel lezárt szákból vihethik piacra. Ez előszert a magyaróvári m. kir. magvizsgáló állomás alkalmazza a székokra, a hova a mag megvizsgálás végett beküldendő; kereskedőknek azonban előzetes vizsgálat nélkül is eladható.

IRODALOM.

Nagyar vértanuk

— Irtá: PALÁSTHY MAURÉLL —

A száz hársfa alól, ahol dicsőséges jövedőt álmodott a magyar nemzetnek a nagy fejedelem, régen szalt világra a híres riadó szó, amely igazságos, keszür panaszát e szavakkal kezdte:

Recrudescunt vulnera...

A mai komor napokban a régi igazság keszür erejével két életre a panasz: Felszakadoznak a mi régi sebeink... Felszakadoznak s amig a magyar szívek szorongva gondolnak arra, mit hoz a jövőendő, a csüggedő lelkek visszamenekelnek a múlt emlékeihez, a dicsőséges, véres emlékekhez, a magyarság erejének ősforrásához, amelyből a birodalom csodátévó vizét innia de jól esik a csüggedt lelkeknek.

Igy támadt fel új erővel a nemzeti hagyományok kultusza, amely napról-napra gyarapodik, tanúságot téve arról, hogy a magyar nemzet új Aptheus módjára a küzdesben földre sutva újra és újra és újra erőt kap nemzeti multjának teirentő anyaföldjétől.

— **Ennek a hatalmas nemzeti renesszánsznak** meghódol a színpad, amely történelmi levegőjü magyar darabokkal hódolhatja meg a közönséget. Csakay brigadéros, Kuruc Feje David, János vitéz, Gülü baba, Az elnéult haragok, a Zéta, a Helyre asszony egy-egy fejezte ennek a renesszánsznak. — Nem véletlen a magyar levegőjü darabok — következetes sikere, hiába állítaná azt a spekticimus. A színpad a közönség izlésének tükré és ha a színészek egyre-másra adják elő a hazafias irányzatú, a magyar levegőjü darabokat, az csalhatatlan je e annak, hogy a magyar közönség ezeket a darabokat követeli.

Szögezzük ezt le, mint a komor idők reménynt keltő szimptomáját.

Ennek az új életre kelő nemzeti kozszel-szellemnek igen értékes, igen érdekes irodalmi ajándékot nyújt az eleven tollú, éles megfigyelésü és nagy tudású publ. cista, dr. Kacsiány Géza, aki Magyar Vértanuk címü Lönyvett tette le a magyar olvasóközönség asztalára.

Kétszerez értékü és kettős jelentőségü ez a disznó! Egyrészt teljes világosságot nyújt a világozi fegyverlettel után kezdődő véres, sötét tragédiák komor homályába, másfelől pedig a nemzeti kegyelet pantheonjának az 1848-as ereklje-muzeumnak ügyét is szolgálja. A disznóka kiadója, Vass József ugyanis az album alaku díszes vászonkötésü remek könyv tiszta jövedelmét az ereklje-muzeumnak föntartására ajánlotta fel.

A megrázóan érdekes és művészi tollal irt kötet a magyar vértanuk százainak tragédiájával ismertet meg. Sorra vonulnak fel a fekete sorokban a nemzet vértanuinak száai, akiknek eddig nevét nem ismertük. Az arái és pozsonyi tizehárom dicsőséges maritumát aprólékos részletességgel írja le az illusztrir szerző, aki a forrás-munkák, — egykori feljegyzések és szemtanuk előadásából szürte le a magyar kálvária ez igaz történetét. — Azután sorra kerül az erdélyi és bácskai vérfürdők leírása, az aradi, kufsteinai és ohnuki várfogylok életének, keszures szenvedésének története.

A mindvégig érdekes művet a szines és fekete nyomású műlapoknak, az erekljék reprodukciójának, facsimiléknek egész garmadája díszíti, megkettőztetve a disznóka értékét.

Ezrével és ezrével kapkodja a magyar közönség a véres nagyidők e nagyértékü dokumentumát, amelyhez hasonló magyar könyve még nincs könyves polcunknak. — A gyönyörü disznóka épp amiat adhatja kiadója 6 korona és 80 fillérért, mert a megrendelések áradása sok ezer példány nyomtatását tette lehetővé.

Ez az a munka, amely valósággra váltja a könyvkinálás avult frázisát. Ez a könyv a felelevenedett nemzeti szellem erejének szárnyán órdalmasan árasztja majd le a magyar földet s rövid időn valóban nem lesz magyar család, amelynek könyves asztaláról hiányoznak Kacsiány Géza nagyértékü könyve.

— **Ez a munka minden szándék alján** den könyvszerető magyar embernek, könyvtára részére nemesebb, szebb díszet keresve sem talál az újabb irodalom termésében.

